

157. Ludányhalászi, Határ-dűlő

(Nógrád megye) B, N, Á, Kö

2001. március 12–14. között szennyvízberuházást megelőző terepbejárást végeztünk. A tervezett nyomvonalat bejárva a Ludányhalásziból Nógrádszakál felé vezető országút bal oldalán, az út és a vasút között magasodó dombháton, az Ipoly menti teraszon 500–600 méter hosszan bronzkori és középkori (12–14. századi) lelőhelyet lokalizáltunk. A kerámiaanyag igen intenzíven jelentkezett a friss szántás felszínén.

Augusztus–szeptemberben föltártuk a kb. 500 m hosszú lelőhely nyomvonalba eső szakaszát. A vizsgált terület D-i részén sikerült feltárni egy középkori útrészletet és a pilinyi kultúrához tartozó objektumokat. Az egyik kisméretű gödörbe egy urnát helyeztek, de sem benne, sem körülötte nem találtunk hamvakra utaló jeleket. A lelőhely ugyanezen részén egy olyan gödröt is sikerült kibontanunk, amelybe egy szájjal lefelé fordított, 13. századi fenékbélyeges fazekat rejtettek el. A fazékban egy szárnyas maradványait találtuk meg. A lelőhely északi részén 3 Árpád-kori gödröt találtunk, illetve népvándorlás kori és késő bronzkori járósinteket.

Az ásatáson részt vett Oravecz Dóra, Parditka Györgyi régészhallgató (SZTE), Csóri Zsuzsa (DTE).

TANKÓ KÁROLY

158. Maglód határa

(Pest megye) Sza, A, Á, Kk

Régészeti terepbejárást végeztünk az M0 autópálya nyomvonalán Gyál közigazgatási határától a 31. sz. főútig; 4–500 méter (lelőhely-lehatárolásoknál néha 7–800 m) szélességben. Az M0 autópálya délről kerüli meg Vecsés nagyközséget, majd Vecsés és Üllő között fordul É felé, ahol Ecser és Maglód között halad tovább a 31. sz. főútig. Területünkön 14,1 km hosszú az M0 autópálya bejárt nyomvonala. Ehhez kapcsolódóan a Vecsés és Üllőt ÉK-ről és K-ről elkerülő 4. sz. főút nyomvonalát is bejártuk 12,5 km hosszúságban. A teljes nyomvonalhosszon 2,84 km-t erdő borított, és 1,12 km-t gázos elvadult növényzet fedett.

Maglód határában egy avar, szarmata és Árpád-kori leletekkel jelzett telepnyomot (1. sz. lh.), valamint egy szarmata, Árpád-kori és késő középkori leletekkel jelzett telepnyomot (2. sz. lh.) regisztráltunk. A leletek a ceglédi Kossuth Múzeumba kerültek.

TARI EDIT

159. Magyarbóly határa

(Baranya megye) B

Az M6-56 gyorsforgalmi út tervezett nyomvonalának Baranya megyei szakaszán két részletben, 2001. április 10.–május 11. és október 8–18. között végeztünk terepbejárást. A területet a nyomvonalon 100–100 méteres sávban jártuk be, illetve adott esetben a lelőhely teljes kiterjedését meghatároztuk. A kijelölt terület 77,9%-át si-

került bejárni, a többi rész erdő, mocsár, gyepterület miatt járhatatlan volt.

A falu határában, a nyomvonal 525. és 527. pontjai között egy dombtetőn 200×200 m kiterjedésű őskori (mészbetétes kultúra) telepnyomot regisztráltunk (38. lh.).

A leletek a Janus Pannonius Múzeum gyűjteményébe kerültek.

KÁRPÁTI GÁBOR

160. Magyarszék, Grundfrauäcker, Malom-dűlő

(Baranya megye) B

A lelőhely (Magyarszék 9. sz. lh.) a belterülettől 600–800 m-re, a barátúri úttól közvetlenül É-ÉK-re, egy ÉNY-DK-i irányú villanyvezeték alatt, illetve attól Ny-ra és K-re, egy ÉNY-DK-i irányú dombhát K-i lejtőjén helyezkedik el. A lelőhelyen L-alakban, NY-K-i irányban 150 m, É-D-i irányban 100 m hosszan találtam edénytöredékeket (mintegy 6000–7000 m²-es területen). Az L-alak sarokpontjain három, feketésszürke, hamus elszíneződést észleltem a felszínen.

A 2001. március 14–18. között végzett négyzethálós felmérés és a szondázó ásatás célja a lelőhely felszínén érzékelhető objektumainak pontos rögzítése, a lelőhely pontos határainak meghatározása és a kutatóárkos szondázással legalább egy objektum feltárása volt.

A lelőhelyet célirányosan, több négyszög egymáshoz illesztésével mértük fel. Az egyes négyszögekben viszonylag nagyszámú leletet, túlnyomórészt az urnamezős kultúrához sorolható kerámiát találtunk. A leletanyag közül kiemelkedik egy nyitott, elhegyesedő végű bronzkarperec, kőbalta és egy fűvócsó töredéke. A négyszögek átvizsgálása után átgeréblyéztük őket. Ennek két oka volt, egyrészt így további leleteket gyűjtöttünk össze (a teljes anyag 0–10 %-át lehetett még így összeszedni), másrészt így az összetaposott területet állítottuk helyre a mezőgazdasági termelés számára.

Az egyik korábbi objektumfolt helyén, ahol legsűrűbb volt a felszínen található leletanyag, két, egymásra merőleges kutatóárkot nyitottunk. Az I. kutatóárkokban nem találtunk értékelhető régészeti jelenséget. A II. kutatóárkokban egy sekély gödröt és egy nagyobb objektum (ház?) részletét tártuk fel. Az utóbbi objektumnak csak a K-i részén fogtunk meg a szűztalajba jobban bemélyedő részt.

Összesen 3625 m² területet mértünk fel 5×5 m-es négyzethálós módszerrel. A lelőhely határait Ny-i, É-i irányban nem tudtuk megállapítani. D-i és K-i irányban a leletanyag számának csökkenése a lelőhely határának közelségét sejteti. Az értékelés szerint a DNy-on és ÉK-en kijelölt négyszögekben sikerült bizonyos objektumok helyét megállapítani, amit a II. kutatóárkokban feltárt I–II. objektum is igazol. A felmérésről leletszám és leletsúly eloszlási térképeket, diagramokat, táblázatokat készítettünk, amelyek jól tükrözik a fent elmondottakat.

A feltárt telepobjektumok alapján megállapíthatjuk, hogy a telep igen lekopott, lepusztult, a domb tetejéhez